

Oponentský posudek

Bakalářská práce: Ten nejlepší moment našho života: Prvky emancipačního úsilí kórejské společnosti vo filme Forever the Moment

Studentka: Zdenka Fecskeová

Bakalářská práce analyzuje jihokorejský snímek Forever the Moment zachycující úsilí a účast jihokorejského ženského házenkářského týmu na Olympiádě v roce 2004. Studentka jej vztahuje k uspořádání jihokorejské společnosti, hlavně k tradičnímu postavení ženy a ideologii konfuciánství, které ji diktuje. Zároveň se snaží snímek kontextualizovat ve vztahu k pozici jihokorejské ženy ve sportu a definovat sportovní film. Základním cílem práce má být „charakterizovat prvky feministického myšlení a emancipace v rámci jihokorejské společnosti“. Jako hlavní metodu si autorka zvolila feministickou filmovou teorii. Základními eseji jsou Vizuální slast a narativní film (1979) Laury Mulvey a texty Monique Wittig zveřejněné v kolekci The Straight Mind and other essays. Autorka pracuje i s texty věnovanými sociologii sportu v jihokorejské společnosti.

Z práce je evidentní, že dané téma autorku silně zajímá – co se feministického aspektu týče, do jisté míry až osobně, jak občas prosvítá textem a stylem psaní. Je v tématu ponořená, hlavně co se týká jihokorejské společnosti a kultury, k nimž si nastudovala velké množství materiálů. Jejich zpracováním nabízí vzhled do kultury, která může být západnímu eurocentrickému chápání vzdálená nebo dokonce nepochopitelná. Daří se jí postihnout základní specifika jihokorejské společnosti, kultury i postavení žen ve sportu a to, jak se promítají do analyzovaného snímku. Jeho prostřednictvím dobře přibližuje vzorce genderového chování a nároků kladených na jihokorejské ženy a rozkrývá jiné možné čtení některých filmových tropů a témat, které by „západní“ divák vnímal jinak (např. vztah mezi staršími a mladšími ženami). Samotná textuální analýza filmu s interpretací postav, motivů a reprezentačních strategií týkajících se zobrazení ženy je velmi dobrá.

Na druhou stranu má nicméně práce metodologické, koncepční a strukturální slabiny. I když se jedná o bakalářskou práci, je použití feministické literatury výrazně limitované. Jakoby neexistovaly čtyři dekády feministického / genderového psaní a myšlení o audiovizí. Studentka se opírá primárně o dnes již překonanou esej Laury Mulvey, kterou revidovala i samotná autorka, aniž by danou skutečnost nějak reflektovala. I práce Wittig jsou ze začátku devadesátých let. Jakkoliv studentka dobře shrnuje základní kanonické feministické myšlenky (s. 16 a 17) – v podstatě od ikonických autorek/autorů –, ve své analýze nakonec aplikuje jen dvě práce a s feministickou teorií nenakládá zcela přesvědčivě. Sama pracuje s deterministickými termíny, které nejsou dostatečně vysvětleny (např. „ženský smysl pro vyprávění“, s. 15) nebo obecně „ženský“ film. Podobný problém vyvstává i u sekundární literatury věnované sociologii sportu a ženskému tělu. Autorka sice dobře čerpá i z aktuálních prací jihokorejských autorů, ale zároveň největší důraz klade na texty z roku 1990 a 1988, které popisují specifickou dobovou situaci postavení ženy ve sportu v západní společnosti. I tady text působí jakoby se vracel v čase, utíkal se k přehledným kategoriím a neregistroval posuny.

Jakkoliv je pochopitelný a ocenitelný záměr rozkrýt a přiblížit jihokorejskou společnost a postavení žen „západnímu“ divákovi, v takovém záměru se zároveň skrývá paradox. Autorka vychází z anglosaského feministického myšlení, které aplikuje na „jinou“ kulturu. Sama přitom upozorňuje, že feminismus v jižní Koreji je jiný než feminismus „západní“. Nicméně,

pokud západní myšlení nedokáže adekvátně vysvětlit genderové a mocenské jevy v jihokorejské společnosti, jaký má smysl s takovými východisky pracovat? Nezkresluje to vnímání celého problému, který chce autorka objasnit? Jinými slovy, (jak) je možné vysvětlit a pojmout kulturu, která je odlišná od kultury západní, západními nástroji?

Zatímco postavení jihokorejské ženy ve sportu práce popisuje dobře, postižení parametrů feministické hnutí a myšlení v zemi – jak vypadá, jaké má cíle, je film jeho promyšlenou součástí – chybí. Bylo by přínosné, kdyby se práce dotkla toho, jaký vliv měl snímek v Jižní Koreji, zda vzbudil nějaké feministické debaty, pomohl otevřít témata či nastartovat případnou změnu. V práci chybí i slibovaný dopad analyzované snímku na vývoj filmu pro ženy.

Velmi zajímavá je druhá část práce, kdy se autorka věnuje specifikám postavení jihokorejských žen ve sportu a ideologické konstrukci ženského těla. Tady se ale vynořuje naplno strukturální zádrhel, který zajímavý materiál a dobrou analýzu znepréhledňují. Jakoby si svůj terén autorka spíš ohmatávala. Části kapitoly 3 jsou metodologické a představují koncepty, které měly přijít podstatně dříve. Podkapitola 3.4. pak představuje neorganickou vsuvku, která patří do jiné práce na téma sportovní reklama a ženy na západě. Pro danou bakalářku není relevantní. Následně autorka přimíchá zredukovanou žánrovou teorii, bez níž by se práce klidně obešla.

Za upřesnění by pak stál rozpor, který se objevuje na s. 42. Celá práce staví na tom, že jihokorejská společnost a postavení ženy v ní jsou ovlivňované patriarchálním konfucianstvím. V závěru ale zazní, že „mluvit o korejské společnosti jen v liniích konfucianismu by bylo redukcující“. Jak to tedy je?

Celkově se jedná o solidní pokus o zpracování zajímavého a komplexního tématu, byť ve výsledku rozbíhavý a s několika zásadními otazníky.

Doporučené hodnocení: velmi dobře / dobře v závislosti na obhajobě

V Praze, 30. 8. 2020

Dr. Jindřiška Bláhová